

Mustaa mustalla

LAB-ammattikorkeakoulu
Kuvataiteilija (AMK), Kuvataide
2021
Kaisa Annika Halonen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Halonen, Kaisa Annika	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2021
	Sivumäärä 21	
Työn nimi Mustaa mustalla		
Tutkinto Kuvataiteilija (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio LAB Ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä Opinnäytteen lähtökohtana oli kiintymys mustaan väriin ja sillä maalaaminen. Työskentelyn taiteellisessa osassa tehtiin useita maalitestejä ja suuri maalaus. Työskentelyssä kokeiltiin uusia materiaaleja ja tapoja muokata olemassa olevia materiaaleja. Materiaaleina toimi pääasiassa mustat pigmenttijauheet, valmis musta öljy- ja akryylimaali ja muste. Työskentelyn kirjallisessa osassa kerrotaan mustien pigmenttien alkuperästä ja käytöstä, suuren yleisön mielenkiinnosta syvään ja heijastamattomaan mustaan maaliin ja valmiista teoksista. Seitsemänosainen teoskokonaisuus on esillä tutkimuksen esittelyn tapaan.		
Asiasanat musta väri, testi, maalaus		

Abstract

Author(s) Halonen, Kaisa Annika	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 21	
Title of Publication Black on black		
Name of Degree Bachelor of culture and arts, fine arts (UAS)		
Name, title and organization of the client LAB University of Applied Sciences		
Abstract The grounds for the thesis were personal attachment to black color and using it to explore new materials to paint with. Painting was chosen to be the most versatile option of exploration. The artistic work process was mostly about testing new materials and methods of painting and making art. New targets of interests were found while working, to be continued in the future. The written work dealt with origins and usages of black pigment and how the art field is keen to achieve the most non-reflective, smooth, and deep black pigment. The final exhibition ensemble in Art museum of Imatra includes one large painting, series of four paint tests on rocks and wood, two boards of more tests and one sculpture-like painting.		
Keywords black color, experiment, painting		

Sisältö

1	Johdanto.....	1
2	Mustaa valkoisella	2
3	Stuart Semple	4
4	Joachim Bandau	6
5	Materiaalitestit	7
5.1	Ad Reinhardtin musta	9
5.2	Hartsi maalin päälle	11
5.3	BLACK 3.0.....	11
6	Valmiit teokset	13
6.1	Toinen murha	13
6.2	Vapaat huoneet	14
6.3	Enkelikenttä	15
7	Jatko.....	18
8	Yhteenveto	19
	Lähteet	20

1 Johdanto

Aiheen valinta oli vaikeaa, koska olen kiinnostunut niin monista asioista, mutta juuri tällä hetkellä listan ykkösenä oli musta väri. Musta on visuaalina hyvin rauhoittava, aiheena rikas, se on minulle tuttu ja minulla on siihen paljon positiivisia assosiaatioita. Näen mustassa oman kehitykseni pitkän matkan sen käytön alusta nykyhetkeen. Mustasta pidetään sen kahtia jakautuneisuuden takia. Mustan symbolien vastakohdista ja ristiriitaisuuksista riittää työn aihetta. Pelkkää mustaa koko uransa ajan käyttänyt ja siitä inspiroitunut taiteilija Joan Witek (joanwitek.org) kuvaa mustaa sivistyneeksi ja alkukantaiseksi, tunteelliseksi ja älykääksi, väriksi, johon jokainen reagoi vahvasti tavalla tai toisella.

Opinnäytteen kirjallisessa osiossa pohditaan mustaa omasta näkökulmasta, kerrotaan mustien pigmenttien alkuperästä ja mustan värin haluttavuudesta. Taiteellisessa osiossa tehdään lukuisia testejä ja teoksia, joista valitaan näyttelyyn kuusi valmista teosta ja kaksi testikokonaisuutta. Yksi teoksista on aikaisemmin tehty ja uudet teokset ovat kaikki valmistettu maalaamalla ja uusia materiaaleja kokeilemalla. Koen maalauksen menetelmien olevan monipuolisin tapa tutkia aihetta, ja kokeellisen maalauksen sitäkin monipuolisempi.

Toisen taiteilijan Georgia O'Keeffen (artdex.com) sanoin, mustassa on sitä jotain.

2 Musta valkoisella

Musta on mielenkiintoinen sen kaikkien eri käyttötarkoitusten takia, joista monet ovat täysin päinvastaisia. Sitä käytetään viestimään rikkautta, valtaa, eleganssia, modernisuutta, koke-musta, ja päinvastoin kapinaa, poissaoloa, surua, epäonnea, alistuvuutta, ja pahuutta. Tämä ristiriitaisuus on ilahduttavaa.

Musta symboloi myös ympäröivää vastaustani, kun kysytään mistä pidän tai mikä kiin-nostaa. On ihan turhaa vastata, että kaikki kiinnostaa, se ei ole oikein hyvä vastaus. Mutta musta kun on yhdistelmä kaikkia värejä, ja jos kaikki aiheet ja tekniikat sun muut yhdistet-täisiin, niin lopputuloksena olisi silloinkin mustaa. Musta sisältää kaiken, ja se on helpompi käsitteellinen vastaus siihen mistä olen kiinnostunut. Olen kiinnostunut ihan kaikesta, ha-luan käsitellä kaikkea ja taiteen avulla se on mahdollista. Jos haluan esimerkiksi käsitellä psykologiaa, avaruustiedettä ja biologiaa, ei ole realistista yrittää käydä niiden alojen kou-lutuksia yhden elämän aikana, vaan voin tutkia niitä taiteen kautta. Samoin olen kiinnostu-nut joka ikisestä taiteen tyylikaudesta, ja niiden kaikkien käsittelyprojektit kasattuna pääl-lekkäin olisi mustaa. Lisäksi mielenkiintoni ja huomioni ykköskohde muuttuu niin nopeasti, että on tosi harvinaista, jos pystyn rehellisesti sanomaan tarkemmin mikä minua kiinnostaa juuri sillä hetkellä.

Musta tarkoittaa minulle myös mustia vaatteita, muuttumista ja mukavuutta. Olen käyttänyt mustia vaatteita viimeiset kymmenen vuotta, ja sen alkuperäinen tarkoitus on muuttunut roimasti nykyhetkeen verrattuna. Tästä kertomuksesta lyhyt versio on, että aloin käyttää mustaa sen hoikentavan ja erakkomaisen vaikutuksen takia, mutta parantuneen ajatteluta-pani takia käytän sitä nyt sen kauneuden takia.

Pigmentit

Fysikaalisen kemian tohtori Juraj Lipscher listaa 12 eri mustaa pigmenttiä (Colour Lex). Työskennellessäni käytin neljää; hiili-, lamppu-, rautaoksidi- ja luumustaa sekä mustetta, joten kertasin niiden perusasioita ja tutustuin uusiin. Mustia on sekä orgaanisia että kemial-lisesti valmistettavia.

Musta on yksi ensimmäisistä taiteeseen käytetyistä pigmenteistä. Helpoiten sitä saadaan poltetusta puun hiilestä. Hiilimusta on yleisnimitys yhdelle mustalle. Hiilipohjaisia mustia on muitakin, ja niiden omat nimet viittaavat niiden valmistustapaan ja raaka-aineisiin. Toiseksi tunnetuimmat hiilipohjaiset mustat ovat lamppu- ja viinimusta. Lamppumustaa saadaan ke-räämällä nokea öljylampusta ja viinimustaa, toisilta nimiltään köynnös- ja frankfurtinmustaa, saadaan paahtamalla ja hieromalla yhteen viinirypäleiden varsia ja juuria vähähappisessa tilassa. Näin tehdään myös eläinten luista peräisin oleva luumusta. (Douma 2008a.)

Myös muste tehdään nykyään hiilestä, ja käyttämäni Indian mustetta sanotaan myös kiinalaiseksi musteeksi. Musteen historia on lähtöisin Kiinasta, ja Intiaan viittaava nimi juontuu eurooppalaisten valitsemasta musteen tuontireitistä Eurooppaan. Ensimmäisiin kiinalaisiin musteisiin käytettiin nokea ja vettä, mutta vaihtamalla vesi eläinliimaan siitä saatiin kestävämpää. Kiinalainen muste on yksi ihmiskunnan historian ensimmäisiä kirjoitus- ja maalausvälineitä. (Davies 2020.)

Rautaoksidimusta tai mars- ja mineraalimusta on yksi epäorgaanisista mustista, eli sitä ei saa luonnosta löytyvistä aineista. Kemiallisesti mustaa on voitu valmistaa vuosista 1600–1700 asti. (Puutieto.)

Luumusta osoittautui omaksi suosikikseni. Tämä on harmikseni hivenen ristiriidassa sen suhteen, etten pidä ihmisten tavasta hyötyä eläimistä. Luumusta oli myös Rembrandtin suosikki. Rembrandt käytti sitä ahkerasti muotokuvamaalaustensa ihmisten vaatteissa, ja jo silloin musta oli ylimystön ja niin sanotun paremman väen suosima väri (Douma 2008b).

3 Stuart Semple

Työskentelyni aikana yhdeksi inspiraatiokseni nousi Stuart Semple. Erityisen syvä ja matta musta on monille maalien valmistajille kehittämisen arvoinen tavoite. Vuonna 1980 syntynyt brittitaiteilija Semple ja hänen tiiminsä Culture Hustle on yksi näistä valmistajista. He ovat tuottaneet jo kaksi tavallista mustempaa mustaa, akryylit Black 2.0 vuonna 2017 ja sen seuraava versio 3.0 vuonna 2020 (Cascone 2019a). Kuvassa 1 vertaillaan eri valmistajien mustia maaleja Semplen maaleihin.

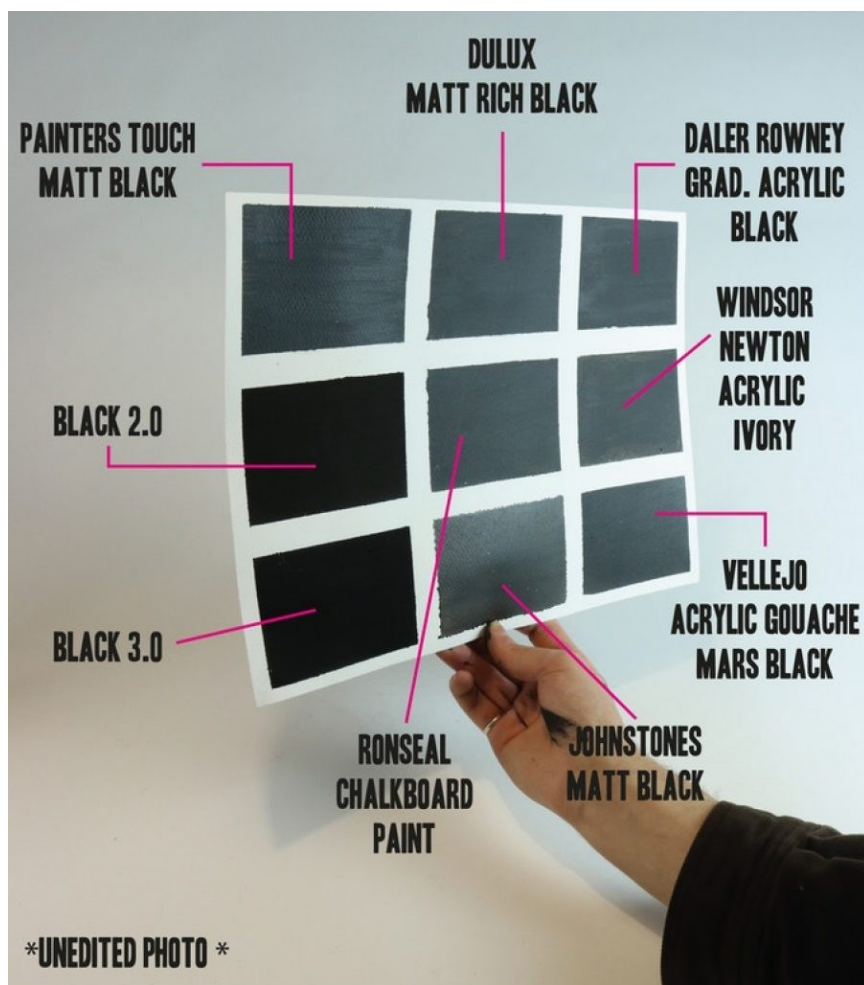
Ydinidea matassa mustassa maalissa on sen valon imeytymiskyky ja mitä vahvempi kyky, sen mattamaisemmalta pigmentti ihmissilmälle näyttää. 3.0 imee valoa 97,5 prosentin vahvuudella. Valitettavasti Semplen maalin on ylittänyt Musou Black maali, joka imee valoa jo 99,4 prosentin verran. (KOYO Orient Japan Co., Ltd. 2020.) Vaikkei Semple vielä ole onnistunutkaan mustimman mustan teossa, pidän hänen toisista töistään ja Anish Kapoorin kanssa koetusta yhteenotosta.

Anish Kapoor on hyvin tunnettu taiteilija, joka on jo kerännyt urallaan merkittävää kuuluisuutta. Hän sai osakseen vieläkin enemmän huomiota vuonna 2016, kun hän sai yksityisoikeudet maailman mustimman mustan pigmenttiin. Tämä Vantablackiksi nimetty pigmentti kehitettiin tieteilijöiden toimesta satelliitteja ja muita tiedekäytäntöjä varten. Kapoorin yksinoikeudella Vantablackin käyttö kiellettiin kaikilta muilta ja nyt hän käyttää sitä yksin omassa taiteessaan. Vantablack imee valoa 99,96 prosentilla (Boucher 2016). Semple oli yksi monista taiteilijoista ja koko taideyhteisöstä, joka äänekkäästi protestoi tätä. Hän kokee, että yhden materiaalin omiminen on täysin moraalitonta ja itsekästä. (Diaz 2019.) Kapoor puolestaan on sitä mieltä, että Vantablackin julkistaminen kaikille käytettäväksi olisi kuin mittatilaustuotteen valmistaja julkaisisi kyseessä olevan tuotteen uudelleen kenen tahansa ostettavaksi (Cascone 2019b).

Niinpä jo aiemmin pigmenttejä tehnyt Semple julkaisi ensin maailman pinkimmän pinkin pigmentin, joka oli ostettavissa matalalla hinnalla. Ostos yhteydessä ostajan piti kuitenkin hyväksyä ehto, joka kielsi tuotteen päätymistä Kapoorille ostajan kautta. Tämä keino ei kuitenkaan pitänyt kovin kauaa, ja Kapoor hankki pigmenttipurkin käsiinsä. Hän julkaisi Instagramissa kuvan keskisormestaan pinkin pigmentin peitossa. Sen jälkeen Semple alkoi valmistaa mustia 2.0 ja 3.0 pigmenttejä, ja myy niitä edelleen samalla ehdolla. (Diaz 2019.)

Semplen toisia pigmenttejä ovat mm. muoviton Diamnod Dust, jota tituleerataan maailman kimaltelevimmaksi kimalteeksi ja kaksi väriä vaihtavaa maalia. Nämä ovat ostettavissa kaikille muille paitsi Kapoorille. Hän valmistaa yhteistyönä täysin ainutlaatuisia pigmenttejä, eikä edes vaadi niistä miljoonia. Diamond Dustin kilohinta on 99,90 euroa

(culturehustle.com). Semple haluaa toiminnallaan viestiä elitismistä ja siitä, miten taiteen tekeminen kuuluu kaikille, josta olen samaa mieltä.

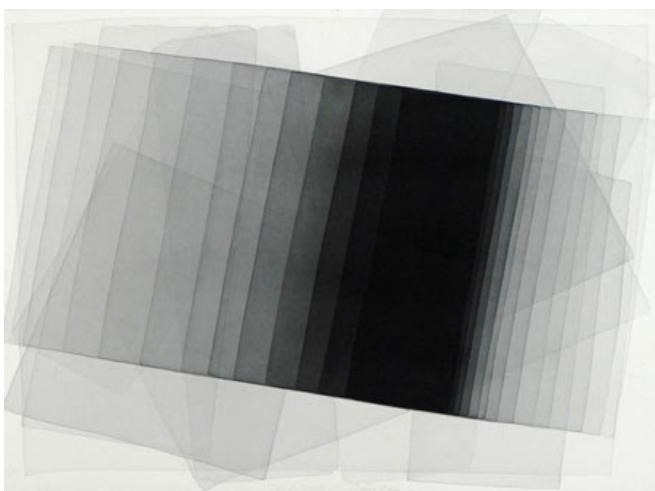
Kuva 1. Mustien maalien vertailu (News.artnet)

Käytin Black 3.0 akryylimaalia ensikertaa opinnäytetyön taiteellisessa osiossa, ja ensihämmennyksen jälkeen tykästyin siihen.

4 Joachim Bandau

Valitettavasti materiaaleja miettiessäni sivuutin kokonaan mustat vesivärit. Niitä voin kokeilla tulevaisuudessa. Saksalainen kuvanveistäjä Joachim Bandau (s. 1936) on tehnyt sarjan kauniita mustia vesiväritöitä. Hän aloitti näiden maalaamisen 57-vuotiaana vuonna 1983 ja jatkaa edelleen nyt 84-vuotiaana. Hänet tunnetaan urauurtavana muodon tutkijana ja samaan koulukuntaan kuuluvana kuin Joseph Beuys ja Gerhard Richter. Hän vakiinnutti itsensä taiteilijana 1970-luvun lopulla, kun uusi taiteen muoto bodenskulptur eli lattiaveisto tarjosi hänelle itsenäisen ja tärkeän pohjan. Minimalistisissa mustissa maalauksissaan hän maalaa ohuita harmaita geometrisiä muotoja ja kasaa niitä päällekkäin epätasaisesti, jolloin lopputulos näyttää väreilevältä mustalta muodolta. Hänen kolmiulotteiset työnsä ovat myös usein geometrisia muotoja, ja niissä hän käyttää valoa luomaan hyvin samankaltaisia varjoja kuin maalauksissakin on. Maalaukset ilmentävät hänen uransa poliittista, hengellistä ja esteettistä sisältöä, ja siihen tehtävään hän on valinnut mustan värin. (Patricia Sweetow Gallery.)

Hänen töissään minua viehättää yhden saman muodon toistaminen, yksinkertaisuus, selkeys, väreilevä efekti, ja tietenkin musta väri. Töissä näkyy niiden vaatima kärsivällisyys ja piinallinen huolellisuus. Kuvista 2 ja 3 huomaa miten suuresti vesiväriyöt ja veistokset muistuttavat toisiaan. Kuvan 2 syvimmän ja tummimman mustan värin kerrostamiseen voi kulua Bandaulta vuosia.

Vasemmalla kuva 2. Joachim Bandau, Untitled 6–21, vesiväri, 55 cm x 76 cm, 2010 (Huffpost 2017)

Oikealla kuva 3. Joachim Bandau, Stadt, 165 cm × 180 cm × 64 cm 1987 (Artsy)

5 Materiaalitestit

Kaikkiaan työkokonaisuuteen tuli kahdeksan osaa. Iso maalaus, neljän osan testisarja Painosarja, kaksi testilautakollaasia ja paperiteos. Opinnäytetyönäyttelyssä esittelen niistä kaikki paitsi paperiteoksen. Teoksia tehdessä oli tarkoitus pitää mieli avoinna ja kokeilla uusia asioita.

Tein testejä neliön muodossa. Neliö juontaa juurensa Kazimir Malevitšin ikonisesta Mustasta neliöstä. Neliö toistui taustatutkimuksessa niin paljon, että se jäi päähäni ja tuntui ainoalta oikealta muodolta. Sen toistaminen eri tavoilla (teipillä, sapluunoilla, vapaalla kädellä piirrettynä, viivoittimella mitattuna) toimi sekä riittävän meditatiivisena, että tarpeeksi sorminäppäryyttä vaativana. Siinä oli hyvä tasapaino.

Käytin ensimmäistä kertaa pigmenttijauheita ja sekoitin niitä eri bindereihin, eli sidosaineisiin. Tyypillisimpiä sidosaineita oli kiiltävä akryylimedium, pellavaöljy ja lamppuöljy, mutta kokeilin myös puuliimaa, gesso eli pohjustetta, itsetehtyä liisteriä ja gelatiinia. Täyteaineiksi antamaan rakennetta kokeilin arabikumia, liitu- ja vehnäjauhoa. Kuvissa 4 ja 5 on liitu- ja vehnäjauhoa sisältävät maalit. Vehnäjauhon sisältämän gluteenin takia maalista tuli taikinamaista ja helposti muovailtavaa.

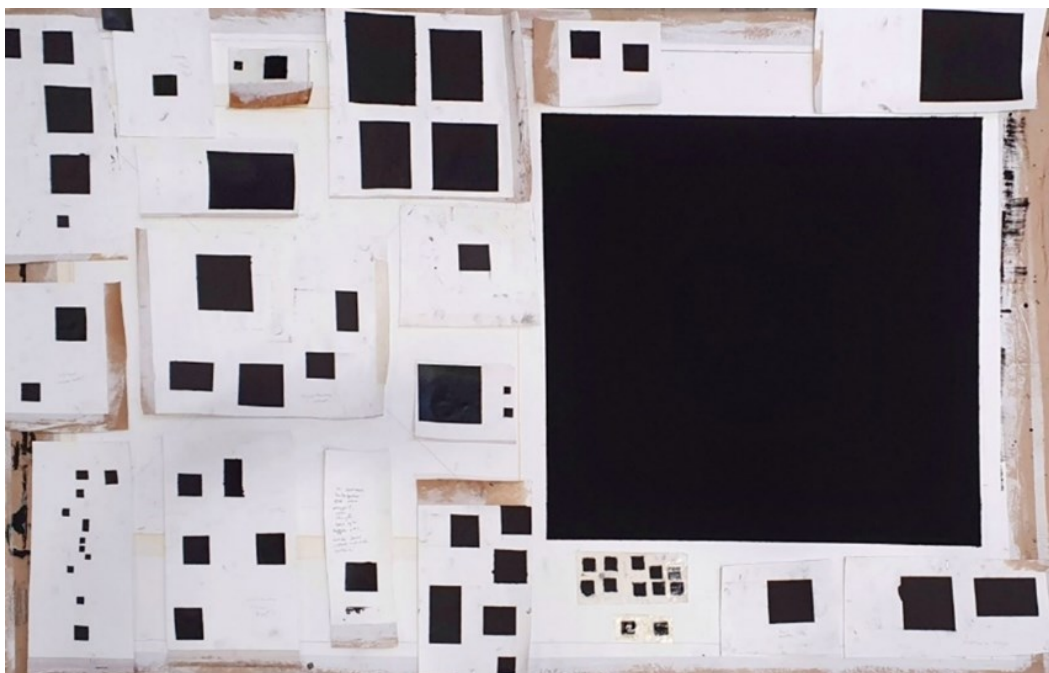

Kuva 4. Liitujauho ja maali

Kuva 4. Vehnäjauho ja maali

Kuvassa 6 on Testilevy 1 johon kokosin pigmenttien ja öljyjen yhdistelmiä suorakulmioina. Kuvan 7 Testilevyyn 2 kokeilin maaleja lisää hieman suuremmin ja päällekkäin jotta erot näkyisivät vielä paremmin. Siinä on myös eri pinnoitteita ja neliöiden reunoilla käyttämiäni teippejä koottuna yhteen, koska ne tuntuivat mielenkiintoisilta ja oleellisilta osilta testeistä.

Kuva 6. Testilevy 1

Kuva 7. Testilevy 2

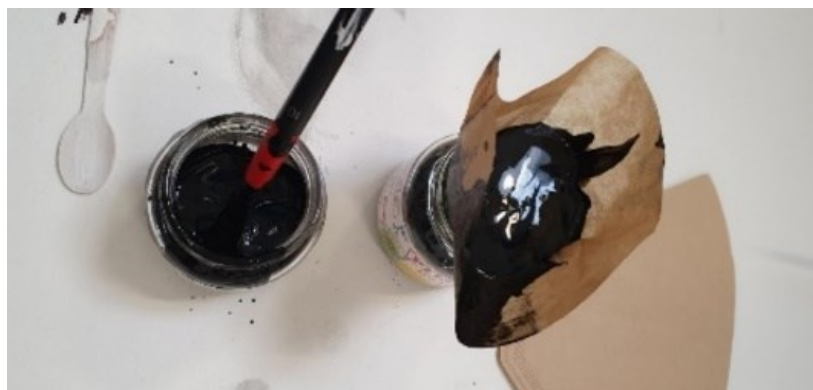
Testilevyihin on kirjoitettu käytettyjen materiaalien nimiä ja ominaisuuksia, sekä muistiinpanoja työskentelyn ajalta.

5.1 Ad Reinhardtin musta

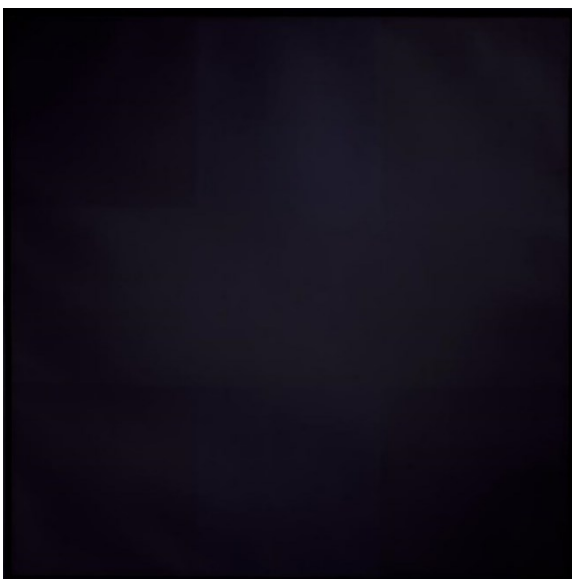
Mielenkiintoisin kaikista minulle uusista materiaaleista oli taidemaalari Ad Reinhardtin metodilla muokattu maali. Siinä valmiista maalista erotetaan sen kaksi osaa, pigmentti ja sidosaine. Liuottimeen, eli tässä tapauksessa tärpättiin, sekoitetaan maalia ja seoksen annetaan seistä jopa kuukauden verran. Tässä ajassa tärpätti irrottaa sidosainetta maalista, joka nousee seoksen yläpuolelle nesteeseen, ja jäljelle jää raskasta tiivistä pigmenttiä, joka vajaa purkin pohjalle (kuva 8). Kun tarpeeksi aikaa on kulunut, tärpättineste vain kaadetaan pois ja maalataan jäljelle jäävällä pigmenttiseoksella, kuvassa 9 on tärpätin ja pigmentin erottamista kahvifiltterin avulla. Kuivuessaan seos jättää jälkeensä hyvin matan pinnan, jossa siveltimen jäljet hälvenevät lähes olemattomiin. Koska todellisuudessa Reinhardt ei maalannut ns. mustia maalauksiaan puhtaalla mustalla (kuva 10), vaan hyvin tummalla vihreällä, punaisella ja sinisellä, hän sekoitti purkkiin marsmustaa pienellä lisäyksellä yhtä näistä väreistä. (D'Augustine 2010.)

Kuva 8.

Kuva 9.

Kuva 10. Ad Reinhardt, Abstract Painting No.5, 1962, öljy kankaalle, 15,24 cm x 15,25 cm (Tate.org)

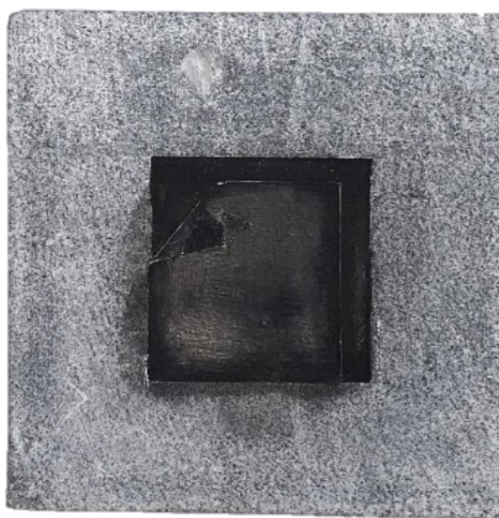
Muokkasin tällä tavalla norsunluumustaa. Kokeilin sitä paperille (kuva 11), Painosarjan kiville (kuva 12 alempi värimassa, kuva 13 oikean- ja yläpuolen sivu ja kuva 14 alempi massa) puulle (kuva 15) ja Enkelikenttään (kuva 22 sivulla 16). Se näyttää hyvin eleettömältä, ras-
kaalta ja tiiviiltä, lähes maailman mustimmalta mustalta. Juuri sellaiselta miltä toivoin sen näyttävän. Se kuivui hyvin nopeasti, ja levitin sen telalla. Valitettavasti mustaa on vaikeaa kuvata, nyt Testilevyssäkin kaikki mustat näyttävät samalta. Kivillä ja Testilevyllä 2 onneksi näkyy kunnolla eroja.

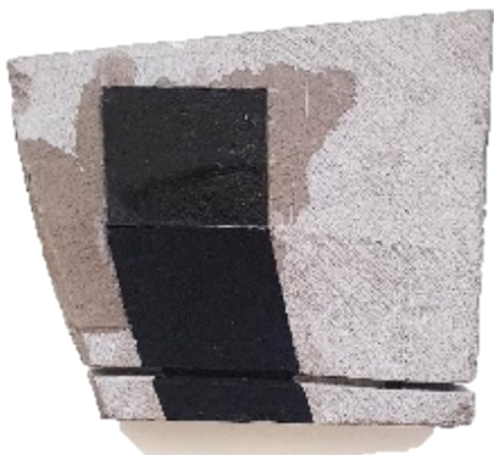
Kuva 11. Oma Reinhardtin musta maali

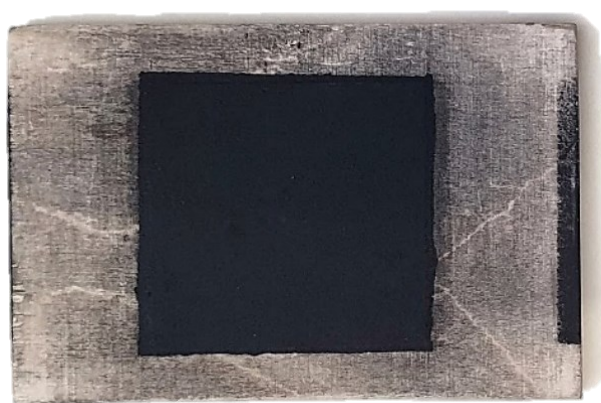
Kuva 12. Painosarja 1 /4

Kuva 13. Painosarja 2 /4

Kuva 14. Painosarja 3 /4

Kuva 15. Painosarja 4 /4

5.2 Hartsin maalin päälle

Toinen kohokohta oli määrän lamppumustan öljymaalin päällystys kaksoiskomponenttihart-silla kivellä 3. Kuvassa 16 se näkyy yksityiskohtana. Hartsista jäi paksu kerros ja aaltomai-nen muoto. Tämä kiehtoo minua koska se muistuttaa vanhoja, paksuja ja huonosti säilytet-tyjä maalikerroksia, kuten yhtä Malevitšin neliömaalauksista (kuva 16 oikea puoli). Se on hauska ajatus koska en varsinkaan opinnäytteen suurimassa maalauksessa miettinyt yh-tään sen säilyvyyttä kerrostamalla sen vesi- ja öljypohjaisia maaleja oikein. Minua ei kiin-nosta, jos nämä eivät säily seuraavaa 500 vuotta. Niistä on tarkoitus saada iloa nyt. Tämä sama efekti täytyy nähdä isompana tulevaisuudessa.

Kuva 16. Yksityiskohta kivi 3 ja Kazimir Malevitš, Musta neliö, 1914–1917 (Wikipedia)

5.3 BLACK 3.0

Kolmas kohokohta oli Semplen Black 3.0, kuvassa 17 kahtena selkeästi tummimpana mas-sana kulmassa ja kuvan keskellä. Sen mattaisuus vertautuu hyvin sen ympärillä oleviin

musteeseen ja pigmentt jauheisiin sekoitettuna pellavaöljyyn. Odotukseni tätä maalia kohtaan olivat todella korkealla, ja juuri se taisi saada minut pettymään ensin. Odotin nestemäisen samettikankaan tapaista rikasta ja täyttää maalipintaa siveltimen päälle heti sen maaliin kastettuani. Mutta sen sijaan sain ohutta, muovista ja vaikeasti tarttuvaa maalia. Olin odottanut sen myös kuivuvan paljon nopeammin kuin se todellisuudessa kuivui.

Ostin tämän maalin avattuna. Mietin hetken, miten maalia on säilytetty, mutta hetken aikaa maalin kanssa leikittyäni, sen käyttö alkoi valjeta. Sitä piti kerrostaa hitaasti ja rauhallisesti, siinä tarvittiin kärsivällisyyttä ja aikaa. Sen kuiva pinta jäi todella kuivaksi ja hieman pölyiseksi ja siitä varisi pigmenttiä. Tämä ei haittaa minua, koska pidän pinnasta, johon ei voi koskea. Yritin kiinnittää sitä suihkuttamalla siihen hieman akryyleille tarkoitettua kiiltävää sprayvernissaa Testilevyllä 2, mutta se katosi maalin pinnalta saman tien, mikä oli ihanaa.

Tämän maalin käyttö oli hyvin raikas kokemus, ja sen kanssa täytyy jatkaa. Tulevaisuudessa kokeilen sen päällystämistä hartsilla. Uskon sen vaikuttavan syvyyden vaikutelman kokemiseen ja luovan vielä moniulotteisemman näkymän teoksessa.

Kuva 17. BLACK 3.0 maalia

6 Valmiit teokset

6.1 Toinen murha

Toisen murhan (kuva 18) tein yhtä kuukautta ennen kuin aloitin opinnäytetyöprojektin. Tein sen väri ja keho- kurssille, jossa tutkittiin värin kokemista kehollisena. Se on edellisen työni Murhan seuraava versio. Tämän polyuretaanivaahdon oli tarkoitus toimia kevyenä täyttöaineena, eli sen kuivuttua aion leikata sen tasaiseksi pinnaksi, ja sitten päällystää sen samalla akryyli-vehnäjäuhoseoksella, jota käytin ensimmäisessä Murhassa. Ensimmäisen Murhan ongelma oli sen ohuus, joten halusin tästä versiosta paksumman.

Reunustin 1x1 m mdf-pohjan muutamalla laudan palalla ja pursotin kuusi purkillista vaahtoa sen päälle ja annoin sen muotoutua itse ja kuivua yön yli. Kun vaahto oli kuivumassa, se keräsi kiinnostuneita kommentteja ja katseita. Omastakin mielestäni pinta oli mielenkiintoinen, ja olin kiinnostunut miltä se näyttäisi mustana. Sekoitin itse rautaoksidimustaa pigmenttiä ja kiiltävää akryylimediumia ja maalasin sen parin sentin levyisellä pensselillä. Siihen kului oma aikansa, jonka aikana kiintymykseni toisenlaiseen pintaan kasvoi. Vaihtoehtoisina maalausmenetelmiä mietin spraymaalausta tai maalin ohentamista ja kaatamista suoraan vaakatasossa olevalle pohjalle.

Siitä pidettiin valmiina ja muutaman mielestä se näyttäisi hyvältä täysin mattana. Siihen tarkoitukseen sopisi Reinhardtin musta maali. Tämä kuulostaa minusta hyvin mielenkiintoiselta jatkolta, jonka aion tehdä.

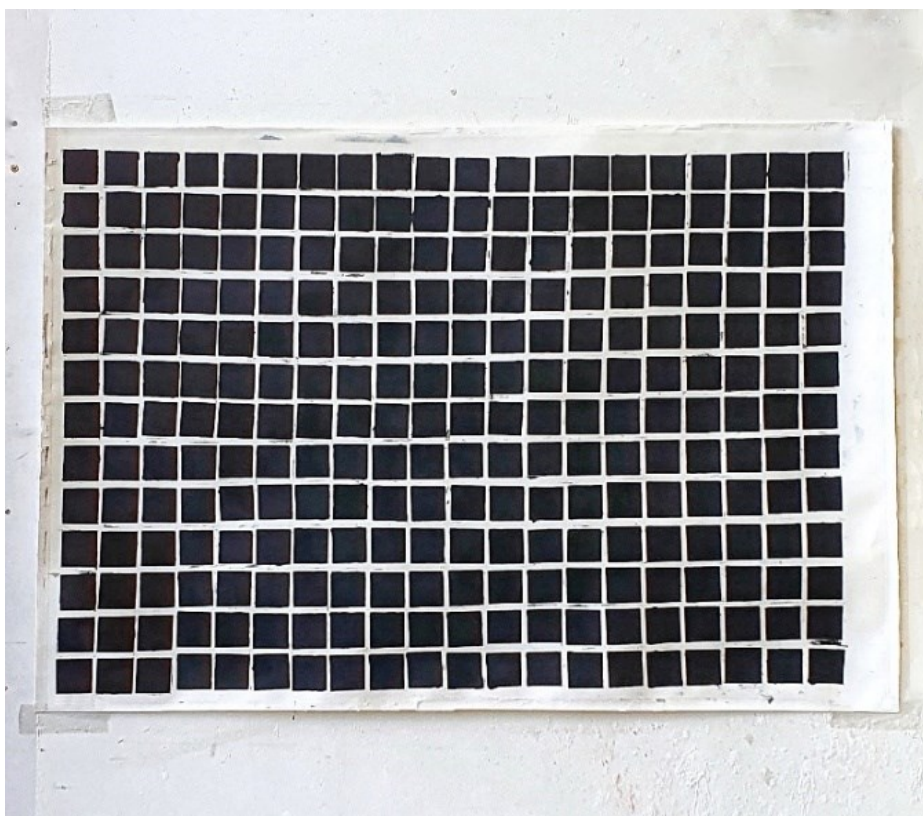

Kuva 18. Toinen murha 2020, 105 cm x 105 cm x 8 cm, polyuretaanivaahdo ja akryyli mdf-levylle

6.2 Vapaat huoneet

Vapaissa huoneissa (kuva 19) oli kyse saman muodon meditatiivisesta toistamisesta siistissä ja ennakoitavassa järjestyksessä. Toistoja tuli 260. Noin 90 prosenttia neliöistä tein yksitellen yhden neliön sapluunalla, sienellä ja valmiilla norsunluumustalla öljymaalilla. Muutamat tein kolmen tai neljän neliön sapluunalla yhtenä perjantaina iltapäivänä, kun kaipasin rauhoittumista ja selkeää ajattelua.

Yhtenäisenä suurempana muotona monet neliöt muodostavat suorakulmion, eivätkä neliötä kuten aluksi ajattelin. Ajatukseni tämän takana oli meditatiivisuuden ja mustan värin lisäksi se, että niin moni taiteilija on tehnyt omanlaisiaan mustia neliöitä ja silti on vielä tilaa uusille. Vaikka nämä neliöt venyvät paperin alareunaan asti, niin toisilla pohjilla voi jatkaa muotoa ja tehdä siitä valmiin neliön. Lopputulos myös riitelee meditatiivisen lähtökohdan kanssa, koska valmiina se vilisee silmissä. Tämä jäi pois näyttelykokonaisuudesta, koska se ei asettunut aloilleen Testilevyn 1 kanssa, joka oli tärkeämpi.

Kuva 19. Vapaat huoneet 2021, 109,5 cm x 75,5 cm, öljy

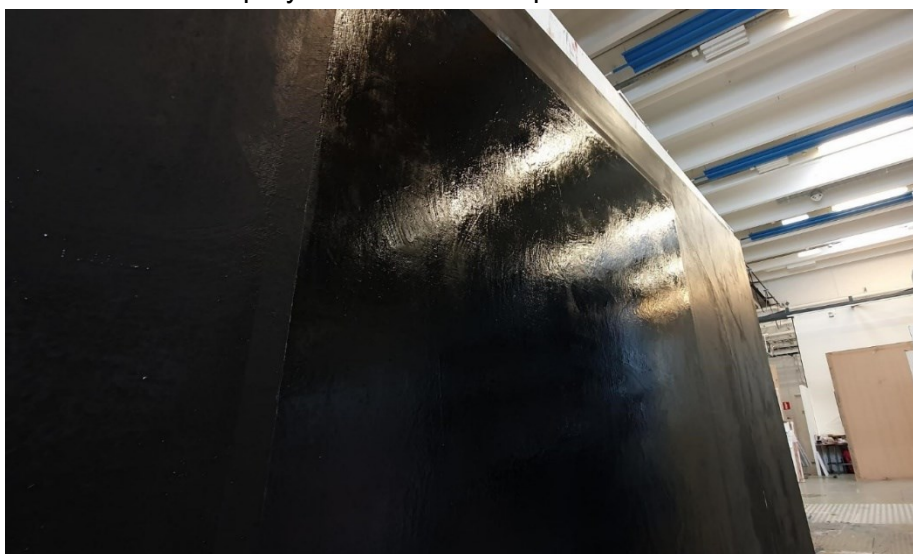
6.3 Enkelikenttä

Aloitin tämän innoissani täyttämällä paljaan kankaan pigmenttijauheilla ja pellavaöljyllä, jotta valkoinen pinta häviäisi. Tästä huolimatta lopulliseen maalaukseen jäi valkoista hie-
man näkyviin, mikä korostaa neliötä ja siivuja. Siinä on vesi- ja öljypohjaisia maaleja pääl-
lekkäin, kun oikeaoppisesti vesiohenteisilla maaleilla ei maalata öljypohjaisten päälle. Yh-
tenä uutena materiaaliyhdistelmänä sekoitin pigmenttiä puuliimaan. Sen lopputulos oli hyvin
harmaa. Päätin jättää sen korostamaan muiden materiaalien mustuutta. Kuvassa 20 näkyy
vasemmalta luettuna yläkulmassa vernissapäällysteistä puuliima- pigmenttiseosta, sen alla
hiottua mustepintaa, sitten siivu Reinhardtin mustaa ja oikealla reunalla kulunutta paksua
pigmentti- ja liimaseosta.

Kuva 20. Siivu Enkelikentästä

Enkelikentän huomiopisteenä olevan neliön (kuva 21) halusin mahdollisimman kiiltäväksi, lähes peilimäiseksi, joten suihkutin siihen ensin kokonaisen tölkillisen kiiltävää akryylimaa-
leille tarkoitettua sprayvernissaa. Neliön päällimmäisin kerros on vedellä ohennettavaa

Kuva 21. Kiiltävä neliö Enkelikentässä

mustetta, joten aloitin vesipohjaisille maaleille tarkoitettulla vernissalla. Sen lopputulos oli kuitenkin epätasainen, joten levitin sienellä sen päälle vielä kahdesta kolmeen kerrosta öljymaaleille tarkoitettua dammarvernissaa, joka toimi hienosti. Ajattelin edellisen vernissakerroksen suojaavan mustemaalipintaa sen verran, että uskalsin käyttää raskaampaa öljypohjaista vernissaa sen päälle.

Kauan himoitsemani suuren mustan maalauksen oli tarkoitus olla kuin ajatus- tai mielikartta tai kenttä. Halusin käyttää siihen mielenkiintoisimpia materiaaleja mitä löysin muita teoksia tehdessä. Se on litteä, ohut ja laaja. Nimi Enkelikenttä kuvastaa sitä, miten paljon laajempi käsitykseni mustasta on, en todellakaan näe siinä pelkkää synkkyyttä, ja vaikka näkisinkin, ei se ole huono asia. Enkelikenttä on 1,5 m x 3 m x 4 senttimetrin kokoinen karkealle 360 g/m² painavalle pellavakankaalle tehty maalaus. Sen pohjustukseen käytin suuren määrän gelatiinia kankaan liimaukseen, sekä puoliöljypohjustetta. Koko pohjan rakentamiseen maalausvalmiiksi kului 2–3 viikkoa, ja itse maalaamiseen muutama kuukausi. Se oli koko ajan taustalla ja kehittyi sitä mukaan, kun kokeiluissani löysin kiinnostavia elementtejä. Se on taulujen entisöijän painajainen, koska sitä ei ole tehty oikeaoppisesti. Päätin olla välittämättä, onko se tehty oikein. Valmis Enkelikenttä Imatran Taidemuseolla kuvassa 22.

Kuva 22. Enkelikenttä 2021

Kuvassa 23 testilevyt 1 ja 2, Painosarja ja Toinen murha Imatran taidemuseolla maaliskuussa 2021.

Kuva 23. Näyttelykokonaisuus, Imatran Taidemuseo 2021

7 Jatko

Työskentelyni aikana sain kuulla todella monia tapoja saada eri tuntuksia ja näköisiä mustia, ja haluan kokeilla niitä kaikkia vielä opinnäyteprosessin lopun jälkeen. Muutamiin teoksiin sain ehdotuksia jatkotyöstölle, joita haluan kokeilla myös. Tavastani poiketen en ole harmissani toisten menetelmien jäämisestä pois vaan arvostan niitä materiaaleja, joita käytin ja olen innokas jatkamaan samalla aiheella.

Pigmenttien kanssa työskentelystä puhkesi into jatkaa pigmenttien sekoittamista ja tehdä omia värejä. Haluan omista väreistä ja maaleista mielenkiintoisia ja raikkaita. En myöskään halua käyttää vaarallisia aineita maalaamisessa. On väärin, että joutuu varomaan hengitystä ja ihoa ärsyttäviä ja ehkä syövyttäviäkin aineita niin intiimissä tilanteessa kuin maalaamisessa. Mielestäni sellaiset aineet kuuluvat lavuaarin alle pimeään kaappiin, eivät työhuoneeseen, jossa tarkoitus on olla iloinen, luova, hätäinen ja sottainen.

8 Yhteenveto

Opinnäytteen nimeksi annoin Mustaa mustalla. Taiteellisissa töissä kuvattiin mustan värin variaatiota ja päällystystä erilaisten efektien luomiseksi. Töitä tehdessä syvennyttiin mustan historiaan ja alkuperiin. Työskentelyn aikana kehitettiin omaa kriittistä ajattelu- ja arviointikykyä, oman työskentelyn logiikkaa ja periaatteita. Teoskokonaisuuden esillepano on tutkimuksen esittelyn tapainen, jota toivoin. Tunnistan kaikki teokseni omikseni.

Kuten odotin, vaikein tehtävä koko opinnäytetyössä oli sen kirjaaminen ylös. Sen aikana taito laittaa asiat tärkeysjärjestykseen ja perspektiiviin vakavuuden perusteella oli jatkuvasti käsittelyssä, mikä oli hyvin raskasta. Todistetuksi tuli se, että minun on mahdotonta kirjoittaa mistä tahansa keskeneräisestä.

Musta väri on erittäin laaja aihe, jolla on mielenkiintoinen historia ja josta raapaisin pintaa. Se taipuu lukemattomiin tarkoituksiin ja merkityksiin, eikä se kulu käytössä. Musta väri pysyy varmasti omalla paletilla pitkään, muttei jää ainoaksi tutkimakseni väriksi.

Lähteet

About Joan Witek. Joan Witek. Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.joanwitek.org/about>

Cascone, S. 2017a. Can Magical 'Unicorn' Paint Defeat Anish Kapoor Once and for All? Art-Supply Wizard Stuart Semple Hopes So. Artnet news. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://news.artnet.com/art-world/anish-kapoor-stuart-semple-color-wars-1014299>

Cascone, S. 2017b. Can Magical 'Unicorn' Paint Defeat Anish Kapoor Once and for All? Art-Supply Wizard Stuart Semple Hopes So. Artnet news. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://news.artnet.com/art-world/anish-kapoor-stuart-semple-color-wars-1014299>

COLOR BLACK: WHAT IT MEANS IN ART. Artdex. Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.artdex.com/blog/art-world/color-black-what-it-means-in-art/>

Diaz, J. 2019. Move over, Vantablack: You can now buy the world's blackest black paint. Fast Company. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://www.fastcompany.com/90300113/move-over-vantablack-you-can-now-buy-the-worlds-blackest-black-paint>

Douma, M. 2008a. Pigments through the ages, Intro to blacks. WebExhibits.org. Viitattu 11.3.2021. Saatavissa <http://www.webexhibits.org/pigments/indiv/overview/carbon-black.html>

Douma, M. 2008b. Pigments through the ages, Intro to the blacks. WebExhibits.org. Viitattu 12.3.2021. Saatavissa <http://www.webexhibits.org/pigments/intro/blacks.html>

Kuva 10. Ad Reinhardt, Abstract Painting No.5, 1962, öljy, 15,24 x 15,25 cm Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.tate.org.uk/art/artworks/reinhardt-abstract-painting-no-5-t01582>

Kuva 1. Cascone, S. Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://news.artnet.com/art-world/stuart-semple-blackest-black-anish-kapoor-1452259>

Kuva 2. Joachim Bandau, Untitled 6–21, vesiväri, 55 x 76 cm, 2010. Huffpost Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.huffpost.com/entry/joachim-bandau-and-cornel-b-791608>

Kuva 3. Joachim Bandau, Stadt, 165 × 180 × 64 cm 1987. Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.artsy.net/artist/joachim-bandau>

Kuva 16. Kazimir Malevitš, Musta neliö. Viitattu 22.3.2012. Saatavissa https://fi.wikipedia.org/wiki/Musta_neli%C3%B6#/media/Tiedosto:SchwarzesQuadrat.jpeg

Lipscher, J. Pigments sorted by colour. Colour Lex. Viitattu 12.3.2021. Saatavissa <https://colourlex.com/pigments/pigments-colour/>

Puutieto. Puuproffa. MUSTAT. Viitattu 24.2.2021. Saatavissa <https://puuproffa.fi/puutieto/pintakasittelytavat/pigmentit/mustat/>